

Karin Sjöberg
Verksjurist
Avdelningen för analys
010-168 05 92

2020-02-28

Dnr 20EV1059

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Hemställan om ändringar i EMC-lagen och förordning 2017:1040

Elsäkerhetsverket hemställer härmed om följande ändringar i lag (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC-lagen) och förordning (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift.

Bakgrund och problembeskrivning

Elsäkerhetsverkets verksamhet ska enligt budgetproposition 2019/20:1 i huvudsak finansieras av elsäkerhetsavgiften. Vidare framgår det av myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2020 att anslaget ska finansiera myndighetens förvaltningskostnader.

Enligt förordning (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket är de övergripande målen för verksamheten att:

- förebygga skador orsakade av elektricitet på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).
- svara för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Enligt förordning om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift ska elsäkerhetsavgiften finansiera verksamhet vid Elsäkerhetsverket enligt elsäkerhetslagen (2016:732). Det innebär att de uppgifter myndigheten har enligt EMC-lagen inte kan finansieras med elsäkerhetsavgiften.

Elsäkerhetsverket ska från och med 2018 redovisa full kostnadstäckning för elsäkerhetsavgiften. Det innebär att kostnaderna för myndighetens arbete med elsäkerhetsfrågor ska motsvara elsäkerhetsavgiften och att regering och riksdag skulle behöva besluta om ett förvaltningsanslag för myndigheten som överstiger

avgiftsintäkterna, för att myndigheten ska kunna fortsätta att arbeta med EMC-frågor.

Elsäkerhetsverkets arbete med EMC-frågor

Som framgår ovan har Elsäkerhetsverket i uppdrag att förebygga störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet samt bidra till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet. Elsäkerhetsverket är ansvarig tillsynsmyndighet enligt förordning (2016:363) om elektromagnetisk kompatibilitet och arbetar därmed med tillsyn rörande EMC både vad avser användning och tillhandahållande på marknaden av fasta anläggningar och elektriska produkter. Myndigheten är också engagerad inom det internationella och europeiska standardiseringsarbetet rörande området EMC och deltar också inom olika nationella samverkansforum.

Behovet av att arbeta med såväl tillsyn av anläggningar, marknadskontroll av produkter, samverkan, standardisering och informationsgivning på EMC området bedöms öka mot bakgrund av energiomställningen. Detta då nya typer av elinstallationer som exempelvis solceller, fordonsladdning och energilager uppvisar fler utmaningar med EMC än vad traditionella anläggningar gör. Exempel på aktiviteter vi önskar genomföra för att få ett bättre underlag är bland annat att testa flera produkter utifrån EMC-aspekter och genomföra flera mätningar i fält.

För att kunna omfördela resurser och få effekt redan nu i omställningsskedet är det viktigt att myndigheten kan avsätta resurser för detta arbete. Ett sätt att skapa sådana förutsättningar är att möjliggöra finansiering av myndighetens arbete med EMC-frågor genom elsäkerhetsavgiften. För att så ska kunna ske krävs dock ändringar av både EMC-lagen och förordning om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift.

Förslag på tillägg i EMC-lagen och förordning om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift

Med anledning av ovanstående föreslår Elsäkerhetsverket att EMC-lagen bör kompletteras med en bestämmelse om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets verksamhet enligt lagen.

Elsäkerhetsverket föreslår följande ändring av EMC-lagen.

- 1 § kompletteras med en ny punkt (5):

5. avgifter för en myndighets verksamhet enligt denna lag.

För att en avgift ska kunna tas ut krävs också en ändring av förordning om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift som innefattar

även myndighetens verksamhet enligt EMC-lagen. Elsäkerhetsverket föreslår därför följande ändring av förordning om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift.

➤ 1 § punkten 3 ändras till

3. verksamhet vid Elsäkerhetsverket enligt elsäkerhetslagen (2016:732) och lag (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet (elsäkerhetsavgift).

Elisabet Falemo
Generaldirektör

Karin Sjöberg
Verksjurist
Avdelningen för analys
010-168 05 92

2020-03-27

Dnr 20EV1059

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Komplettering av Elsäkerhetsverkets hemställan om ändringar i EMC-lagen och förordning 2017:1040

Elsäkerhetsverket önskar lämna följande komplettering av tidigare inlämnad hemställan om ändringar i lag (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC-lagen) och förordning (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift. Bifogat finns även en konsekvensutredning tillhörande tidigare inlämnade förslag.

Bakgrund och problembeskrivning

Genom EMC-lagen ges regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, bemyndigande att föreskriva de bestämmelser som krävs för att Sverige ska implementera Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/30/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet. Bemyndigandet omfattar även vissa nationella bestämmelser, som inte utgör en implementering av ovan nämnda direktiv¹.

Elsäkerhetsverkets ser ett behov av att förtydliga syftet med EMC-lagen.

Idag framgår följande av 1 § EMC-lagen:

- Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om kommunikationer eller näringsverksamhet eller skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa, meddela föreskrifter om
1. krav på egenskaper hos eller användning av utrustning för att den ska kunna fungera tillfredsställande i sin elektromagnetiska omgivning utan att orsaka oacceptabla elektromagnetiska störningar för annan utrustning (elektromagnetisk kompatibilitet),
 2. kontroll och märkning av utrustning med avseende på dess elektromagnetiska kompatibilitet,
 3. information som ska följa med utrustning och som avser uppgifter

¹ Se avsitt 6.1 i prop. 2006/07:67.

- a) av betydelse för utrustningens elektromagnetiska kompatibilitet, och
 - b) om tillverkaren av utrustningen eller den som fört in utrustningen till ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och
4. skyldighet att bedriva skadeförebyggande arbete och vidta åtgärder när det finns anledning att anta att utrustning inte överensstämmer med de krav som följer av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Elsäkerhetsverket bedömer att den ändamålsbeskrivning som återfinns i 1 § är otydlig och därför bör tydliggöras. Dessutom innehåller bestämmelsen ändamål (rörande skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa) som inte kan härledas till syftet med direktiv 2014/30/EU eller de nationella bestämmelserna som införs genom förordning (2016:363) om elektromagnetisk kompatibilitet.

Förslag på ändring i EMC-lagen

Med anledning av ovanstående föreslår Elsäkerhetsverket att EMC-lagen bör kompletteras med en tydligare bestämmelse om lagens syfte.

Elsäkerhetsverket föreslår följande ändring av EMC-lagen².

- 1 § ska ha följande lydelse:

Denna lag syftar till att främja god elektromagnetisk kompatibilitet i samhället och minska risker för elektromagnetisk störning på radiokommunikation, el- och telenät samt utrustning som är ansluten till dessa nät.

~~Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om kommunikationer eller näringsverksamhet eller skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa, meddela föreskrifter om~~

1. krav på egenskaper hos eller användning av utrustning för att den ska kunna fungera tillfredsställande i sin elektromagnetiska omgivning utan att orsaka oacceptabla elektromagnetiska störningar för annan utrustning (elektromagnetisk kompatibilitet),

² Se punkt 4 i ingressen samt artikel 1 i direktiv 2014/30/EU.

2. kontroll och märkning av utrustning med avseende på dess elektromagnetiska kompatibilitet,
3. information som ska följa med utrustning och som avser uppgifter
 - a. av betydelse för utrustningens elektromagnetiska kompatibilitet, och
 - b. om tillverkaren av utrustningen eller den som fört in utrustningen till ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och
4. skyldighet att bedriva skadeförebyggande arbete och vidta åtgärder när det finns anledning att anta att utrustning inte överensstämmer med de krav som följer av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Elisabet Falemo
Generaldirektör

Konsekvensutredning Ändring av EMC-lagen och förordning 2017:1040

Elsäkerhetsverket har i en skrivelse daterad den 28 februari 2020 hemställt om ändringar i lag (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC-lagen) och förordning (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift.

Elsäkerhetsverket föreslår genom denna skrivelse även i en komplettering till hemställan en syftesskrivning för EMC-lagen. Konsekvensutredningen omfattar samtliga dessa förslag.

Syfte

Syftet med förändringarna är att göra det möjligt att medge att även de arbetsuppgifter som Elsäkerhetsverket utför med stöd av EMC-lagen kan täckas med den elsäkerhetsavgift som tas ut av nätinnehavare och beräknas per uttagspunkt. En samtidig komplettering med en syftesparagraf i EMC-lagen föreslås för att tydliggöra vad syftet med regleringen är.

Nollalternativet

Förordning (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket anger i uppgifter för Elsäkerhetsverket (1 §).

Elsäkerhetsverket är förvaltningsmyndighet för tekniska säkerhetsfrågor på elområdet. De övergripande målen för verksamheten är att förebygga skador orsakade av elektricitet på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Verket ska svara för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Verket ska också följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.

Verksamheten enligt EMC-lagen är till stora delar integrerad i myndighetens informationsverksamhet, tillsynsverksamhet och marknadskontroll. Myndighetens

totala verksamhetskostnader för år 2019 uppgår till 59 739 tkr. Av dessa kostnader bedöms 1 252 tkr avse kostnader för verksamhet under EMC-lagen, dvs. 2 %.

För att kunna följa kraven på full kostnadstäckning för elsäkerhetsavgiften, och samtidigt upprätthålla oförändrad och relativt låg nivå av EMC-verksamhet, krävs att kommande förvaltningsanslag årligen är cirka 1 400 tkr högre än summan av elsäkerhetsavgift och ansökningsavgift för auktorisation. Påverkan på statsbudgeten blir i därmed i denna storleksordning, alltså minus 1 400 tkr. En ambitionsökning avseende EMC ökar påverkan på statsbudgeten i motsvarande grad.

Föreslagen ändring av EMC-lag och förordning 2017:1040

För Elsäkerhetsverket och regeringen innebär förslaget på både kort och lång sikt en något förenklad hantering i framställning av budgetunderlag och i årsredovisning, och ett antal timmar per år kan istället användas till mer angelägna uppgifter.

På kort sikt innebär de föreslagna förändringarna att de möjliggör för Elsäkerhetsverket att uppfylla kraven på full kostnadstäckning utan ökning av förvaltningsanslaget eller elsäkerhetsavgiften. Den ekonomiska påverkan för på samhällsekonomin, statsfinanserna, företag, hushåll och myndigheter bedöms vara obefintlig.

På något längre sikt innebär förslaget en höjning av elsäkerhetsavgiften. Om höjningen läggs på nuvarande ambitionsnivå blir det 0,22 kronor per lågspänningsuttag och år respektive 17 kr/högspänningsuttag och år. Konsekvenserna av detta blir följande:

Samhällsekonomin Inga konsekvenser

Statsfinanserna Ökade intäkter motsvarande 1,4 miljoner kronor per år.
Oförändrade utgifter.

Företag och konsumenter Cirka 70 % av elsäkerhetsavgiften betalas av landets hushåll, vilket i det här fallet motsvarar ungefär 1 miljon kronor fördelat på 5 miljoner uttagspunkter. Resten av avgiftsökningen betalas av privata och offentliga verksamheter. Det är också de företag, konsumenter och andra verksamheter som betalar elsäkerhetsavgiften som kan dra nytta av den förbättrade EMC som verksamheten syftar till.

Myndigheter Försumbar kostnadsökning för nätavgifter i offentlig verksamhet, marginellt förenklad administration hos Elsäkerhetsverket och regeringskansliet.

Föreslagen ändring av EMC-lag och förordning 2017:1040 kombinerat med ambitionshöjning

Som beskrivits i budgetunderlag och hemställan finns goda skäl att höja ambitionsnivån för att möta de utmaningar som ökar när det gäller EMC.

I takt med att allt mer avancerad elektronik integreras i elsystemen ser vi att problem med bristande elektromagnetisk kompatibilitet ökar. Vi ser ett tydligt samband också med energieffektiv teknik såsom ljuskällor, optimeringsfunktioner och varvtalsreglering. Om dessa inte tillverkas och installeras på rätt sätt kan de orsaka allt större störningar och energiförluster. Ytterligare en faktor är att mer medicinsk teknik och larmfunktioner installeras i hem som gör att möjligheten för äldre och sjuka att bo kvar hemma ökar. Kombinationen av känsliga utrustningar och störande elektronik är ett problem att ta på största allvar. En EMC-strategi för Elsäkerhetsverkets fortsatta arbete med EMC är på gång. Här kommer det att krävas insatser med tillsyn av anläggningar, marknadskontroll av produkter och mycket information både till de som tillverkar produkter, de som installerar dem och till slutanvändarna. Samarbete både på internationell, europeisk och nationell nivå är också av stor vikt, både inom ramen för standardiseringen och mellan myndigheter. Fler personer med EMC-kompetens kommer att behövas för att genomföra de strategiska och operativa åtgärderna.

Mot denna bakgrund ser vi det som rimligt att under de kommande tre åren dubblera insatserna inom EMC-området, vilket betyder en ökning av verksamheten till 2,8 miljoner kronor per år.

Detta leder till en något större höjning av elsäkerhetsavgiften än tidigare planerat. Med höjd ambitionsnivå blir det 0,45 kronor per lågspänningsuttag och år respektive 35 kr/högspänningsuttag och år. Konsekvenserna av detta blir följande:

Samhällsekonomin 1,4 miljoner kronor överförs från hushåll och företag genom ökat avgiftsuttag. Elsäkerhetsverket får ökade resurser att arbeta med att minska EMC-störningar vilket får positiva effekter för funktion av elektronik och radiokommunikation, t.ex. försvarsfunktioner och medicinsk utrustning i hemsjukvård. Negativa effekter av ny energiteknik kan undvikas. Sammantaget ger detta enligt Elsäkerhetsverkets bedömning en positiv samhällseffekt.

Statsfinanserna Ökade intäkter motsvarande 2,8 miljoner kronor per år. Utgifterna för Elsäkerhetsverkets förvaltningsanslag ökar med 1,4 miljoner kronor. Nettoeffekt 1,4 miljoner kronor.

Företag och konsumenter Cirka 70 % av elsäkerhetsavgiften betalas av landets hushåll, vilket i det här fallet motsvarar ungefär 2 miljon kronor fördelat på 5 miljoner uttagspunkter. Resten av avgiftsökningen betalas av privata och offentliga verksamheter. Det är också de företag, konsumenter och andra verksamheter som betalar elsäkerhetsavgiften som kan dra nytta av den förbättrade EMC som verksamheten syftar till.

Noteras kan att ett antal vindkraftparker med många högspänningsuttagspunkter, huvudsakligen avsedda för inmatning av produktion, uppfattar sig betala orimligt höga avgifter. Denna fråga löses dock inte i detta sammanhang. En avgiftsökning på 4 % av elsäkerhetsavgiften är en ytterst marginell del (< 1%) av den samlade elsäkerhetsavgiften, elberedskapsavgiften och nätövervakningsavgiften.

Myndigheter Försumbar kostnadsökning i nätavgift för offentliga verksamheter. Marginellt förenklad administration hos Elsäkerhetsverket och regeringskansliet.